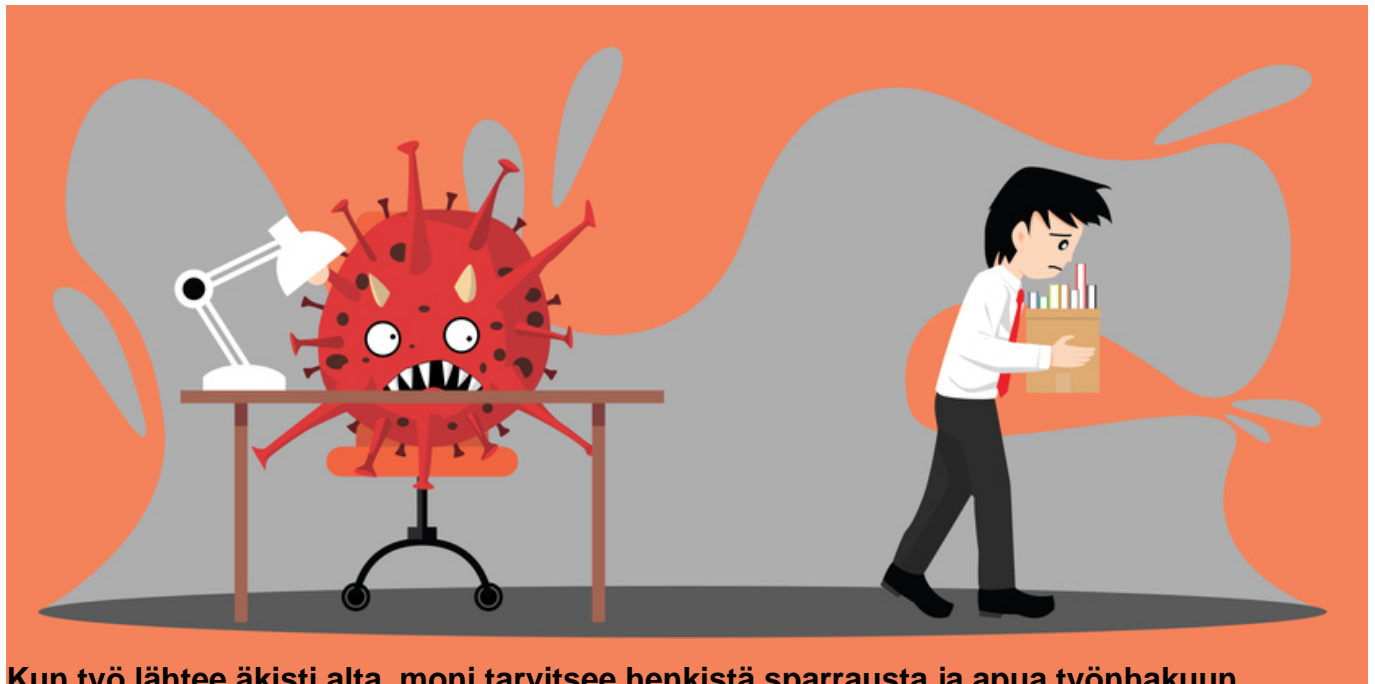

Tukea yli koronan

Kun työ lähtee äkisti alta, moni tarvitsee henkistä sparrausta ja apua työnhakuun.

Varsinkin ulkomaalaistaustaiset työntekijät olivat keväällä tilanteesta ymmällään, kun lomautukset ja irtisanomiset koronan myötä alkoivat, kertoo Kriisituki alueilla -hankkeen vertaistukiohjaaja **Timo Tiikkaja**.

– Heillä ei ollut käsitystä, mikä on lomautus ja miten toimia tilanteessa. Alun jälkeen hankkeessa on yhtä lailla ollut mukana myös kantasuomalaisia.

Tiikkaja on auttanut työttömäksi jääneitä te-toimiston ilmoittautumisen kanssa ja täyttämään työttömyyskassojen päivärahahakemuksia.

– Meillä on kuusikymppisiä työntekijöitä, jotka eivät ole koskaan olleet työttömänä, ja jotka tarvitsevat apua ihan perusasioissa.

– Lisäksi olemme tukeneet ihmisiä työnhaussa: opastaneet ansioluettelon päivittämisessä, auttaneet työhakemusten tekemisessä ja vinkanneet, mistä voisi hakea työpaikkoja, hankepäällikkö **Niina Sahlberg** jatkaa.

Työnhaun lisäksi osallistujat ovat tarvinneet kannattelua läpi vaikeiden hetkien.

– He ovat tarvinneet tsemppausta, sparrausta ja henkistä tukea. Tässä ovat auttaneet heidän kanssaan käyty keskustelut ja tieto siitä, että ylipäätään olemme olemassa ja että meiltä voi matalalla kynnyksellä kysyä asioita, jos tulee jotain mieleen. Toki te-toimistotkin ovat auttaneet, mutta virkamiehiin voi olla korkeampi kynnyks ottaa yhteyttä.

Puolivuotinen Kriisituki alueilla -hanke alkoi 18. toukokuuta. Sen toiminta-alueena on Etelä-

Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnat. Hanke on suunnattu lomautetuille, irtisanotuille sekä työttömyysuhan alla oleville erityisesti kaupan -, palvelu- sekä julkisten alojen työntekijöille ja työyhteisöille, koska akuutissa vaiheessa koronakriisi iski pahiten juuri näille aloille. ESR-rahoitteisen hankkeen päätoteuttajana toimii Työväen Sivistysliitto TSL. Yhteistyökumppaneina hankkeessa ovat Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, Palvelualojen ammattiliitto PAM sekä Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL. Hanke on osallistujille maksuton.

VERTAISILTA YMMÄRRYSTÄ OMALLE TILANTEELLE

Yksilöohjauksen lisäksi Kriisituki alueilla -hanke on järjestänyt koulutusta. Nyt syksyllä on esimerkiksi ollut opastusta digiperustaitoihin sekä lähi- että etäkoulutuksena. Hyvinvointipäivät puolestaan ovat tarjonneet mukavaa tekemistä ja mahdollisuuden keskustella muiden samassa tilanteessa olevien kanssa. JHL:n ja PAMin luottamushenkilöiden vertaisryhmät ovat puolestaan kokoontuneet etäyhteyksin parin kolmen viikon välein.

– Ryhmissä on keskusteltu luottamushenkilöiden haasteista ja voimavaroista tässä ajassa. Lisäksi olemme pyrkineet tukemaan heidän keskinäistä verkostoitumistaan, Niina Sahlberg kertoo.

Jotta luottamushenkilöt pystyvät auttamaan jäseniä, he tarvitsevat tukea omaan jaksamiseensa ja ulkopuolista kuuntelijaa.

– Verkostossa he voivat yhdessä miettiä ja pätkäillä näitä asioita, sillä heillä ei välttämättä ole muuta työnohjausta, Timo Tiikkaja sanoo.

Kun tietää, että toinen on kokenut samoja asioita, kertomista ei tarvitse aloittaa nollassa. Vaikka työnantaja olisi täysin eri, luottamushenkilö toimii aina työntekijöiden ja työnantajan välissä.

– Ylipäättään asioiden jakaminen on tärkeää, kun voi rehellisesti kertoa, miltä tuntuu ja toinen ymmärtää sen tai ainakin hyväksyy sen kokemuksen ja saa ymmärrystä omalle tilanteelleen, Sahlberg sanoo.

Sahlberg on koulutukseltaan toimintaterapeutti (YAMK) ja hänellä on pitkä kokemus sosiaalialalta. Luottamushenkilöverkostossa Sahlberg on pystynyt hyödyntämään omia kokemuksiaan sekä esimiestyöstä että johtamisesta. Tiikkaja puolestaan on pitkän linjan luottamushenkilö ja työsuojeluvaltuutettu. Tällä hetkellä hän työskentelee osa-aikaisena pääluottamusmiehenä ja työsuojeluvaltuutettuna omassa organisaatiossaan ja osa-aikaisena vertaistukiohjaajana hankkeessa.

– Tällä konseptilla luottamushenkilöt saavat oikeanlaista apua, sillä Timolla on kokemusta luottamustoimiin liittyvistä prosesseista ja minulla puolestaan työyhteisön dynamiikasta, Sahlberg kertoo.

ISO ISKU VIELÄ EDESSÄ

Kriisituki alueella -hanke päättyy 16.11.2020. Sille on kuitenkin haettu jatkoa. Koronan alkuvaiheessa yritykset lomauttivat työntekijöitään, mutta Tiikkaja ja Sahlberg uskovat, että iso irtosanomisten aalto on vielä edessä. Viitteitä tästä on jo nähty.

– Majoitus- ja ravitsemusalalle korona oli suuri isku keväällä. Tosin uusien rajoitusten myötä isku jatkuu ja nyt seuraa myös irtisanomisia. Aiempien alojen lisäksi seuraavaksi koronan vaikutukset iskevät myös teollisuuteen. Lisäksi teollisuudessa käytetään paljon alihankintaketjuja, joten sitä kautta tämä vielä kertautuu, kun myös alihankkijat joutuvat irtisanomaan tuotantoketjusta työntekijöitä tilausten vähennyttä, Tiikkaja sanoo.

Keväällä moni ajatteli, että tilanne on kesällä ohi tai viimeistään syksyllä. Siksi ihmiset eivät vielä välttämättä ole kokeneet tarvitsevansa apua ja ajatus omasta tuen tarpeesta on herännyt tilanteen pitkittyessä.

– Nyt todellisuus iskee vasten kasvoja, kun jokainen tietää, että ennen ensi kevättä tälle ei ole loppua tiedossa, Tiikkaja sanoo.

Lisäksi pimeä vuodenaika on alkamassa ja ihmiset havahtuneet miettimään, mistä saada voimaa arjesta selviytymiseen.

– Monella tulot ovat tippuneet radikaalisti, ja nyt pitäisi aloittaa uusi arki. Tässä tilanteessa ihmiset tarvitsevat vahvasti apua, kuinka selvitä eteenpäin.

Koska tilanne ei ole vielä pitkään aikaan ohi, Tiikkaja ja Sahlberg toivovat, että hanke jatkuisi yli vuodenvaihteen, jolloin he pääsisivät työskentelemään juuri sen ajan, jolloin avun tarve on suurin.

Natasha Petrell

Kuva: Istockphoto